

FINANS
DANMARK

Bæredygtigheds- redegørelse

2021

Forord

Den bæredygtige omstilling af samfundet er omfattende og kræver investeringer for mange milliarder. I Danmark vurderes det, at virksomheder og husholdninger skal investere i størrelsesordenen 500-600 mia. kr. i grønne løsninger frem mod 2030, for at vi når regeringens ambitiøse mål om at reducere drivhusgasudledningen med 70 pct.¹ For EU vurderes der at være et årligt investeringsbehov for 470 mia. euro for at opfylde EU's klimaambitioner.² Og Den Internationale Valutafond (IMF) skønner, at det globale investeringsbehov for at opnå klimaneutralitet i 2050 er 12-20.000 mia. dollar i alt.³ Den opgave kan ingen klare alene.

Ruslands krig i Ukraine har ført til en alvorlig geopolitisk krise, som i høj grad også handler om energipolitik. Det har tydeliggjort sårbarheden i Europas afhængighed af fossil energi fra Rusland og understreget behovet for at accelerere investeringer i grøn energi for at opnå tilstrækkelig forsyningssikker-

Ulrik Nødgaard

hed i Europa. Det har skærpet udfordringen i forhold til både klimamål og den bredere bæredygtige omstilling. Det vil kræve svære beslutninger i den kommende tid, og at alle tager ansvar for i fællesskab at løse de udfordringer, vi nu står med.

Finanssektoren er en vigtig del af samfundet, som er i berøring med stort set alle – og vi tager gerne et medansvar for at løfte samfundsvigtige dagsordener og udfordringer. Derfor er den bæredygtige omstilling af samfundsøkonomien udpeget som ét af de fem vigtigste strategiske indsatsområder i

¹ kefm.dk/media/6663/finanssektoren.pdf og kraka-advisory.com/news/bankerne-kan-accelerere-den-gronne-omstilling

² ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

³ www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2021/10/12/global-financial-stability-report-october-2021

⁴ Finans Danmark besluttede i 2018 at nedsætte et rådgivende forum, der skulle komme med anbefalinger til sektoren om at gå foran og bidrage til den bæredygtige omstilling. Det blev til Forum for Bæredygtig Finans, som blev færdige i december 2019. Siden har finanssektoren arbejdet intensivt med at følge forummets anbefalinger.

Finans Danmarks nyeste strategi "5 bidrag til fremtidens Danmark."

Penge- og realkreditinstitutter er Danmarks finansielle motor, som i samspil med kunderne bidrager til at drive den bæredygtige omstilling af vores samfund fremad. Det gør vi ved at levere bæredygtige investerings- og låneprodukter, yde kvalificeret rådgivning og inddrage bæredygtighed i dialogen med kunderne. På den måde bidrager vi som sektor til, at både helt almindelige danskere og erhvervsdrivende kan træffe bæredygtige valg.

Regeringens klimamål og klimapartnerskaber, anbefalinger fra Forum for Bæredygtig Finans⁴ og ny EU-lovgivning om bæredygtig finans har været vigtige ledestjerner i finanssektorens arbejde med bæredygtighed i 2021. Fokus har været på at integrere den bæredygtige omstilling i hele forretningen, skabe flere grønne produkter for kunderne og sikre mere transparens om bæredygtighedsindsatsen ved at opføre, rapportere, sætte mål og udarbejde information til kunder. I 2021 har Finans Danmark fortsat været en del af Finanssektorens klimapartnerskab, hvor sektoren har arbejdet sammen på tværs om fælles indsatser og udviklingsprojekter for at fremme bæredygtighed.

Der er uden tvivl skabt konkrete og mærkbare resultater. Og de taler for sig selv. I dag har ni ud af ti penge- og realkreditinstitutter en strategi for bæredygtighed. Og lige så mange inddrager bæredygtighed i dialogen med kunderne. Sektoren har efteruddannet ca. 8.000 ud af i alt ca. 40.000 medarbejdere i bæredygtighed og dermed løftet vidensni-

veuet blandt de rådgivere, der møder kunderne i hverdagen. Endnu flere låneprodukter med fokus på bæredygtighed er kommet til i årets løb, blandt andet flere lån til energieffektivisering samt til nul- og lavemissionsbiler. I 2021 rundede finanssektorens finansiering af grønne aktiviteter 548 mia. kr. Desuden har sektoren formidlet grønne obligationer for omkring 87 mia. kr. For investeringsfonde målrettet private er to ud af tre kroner i dag investeret i fonde med bæredygtige karakteristika eller mål. Og medlemmer af Finans Danmark har understøttet den bæredygtige omstilling ved – i samarbejde med andre – at udvikle værktøjer til måling af klimaaftryk i såvel landbrug som små- og mellemstore virksomheder.

Men vi stopper ikke her. Sektoren går forrest og sætter løbende nye ambitiøse mål for sig selv. Flertallet af penge- og realkreditinstitutter har allerede eller vil i nærmeste fremtid sætte mål for reduktion af udledning af drivhusgasser, som de finansierer via udlån og investeringer. Og Investering Danmark, som hører under Finans Danmark, har som branche givet tilsagn om at reducere CO₂-aftrykket af danskernes private investeringer i fonde betydeligt – både på kort og længere sigt.

Omstilling til et mere bæredygtigt samfund handler om mere end den grønne omstilling. Det handler også om at tage ansvar socialt, at fremme god selskabsledelse og at sikre overholdelse af love, internationale konventioner og sanktioner. Det gælder både i egen forretning og for virksomheder, der udlånes til og investeres i. Penge- og realkreditinstitutter inddrager bæredygtighed i bred for-

”

Finanssektoren er en vigtig del af samfundet, som er i berøring med stort set alle – og vi tager gerne et medansvar for at løfte samfundsvigtige dagsordener og udfordringer.

stand i kreditvurdering af erhvervs-kunder, og bæredygtighedsrisici får stadig mere opmærksomhed. Mange arbejder også for at forbedre sociale forhold i lokalsamfundet og for at fremme bæredygtighed i egen forretning f.eks. ved at øge diversiteten.

EU er stadig ved at implementere strategien for bæredygtig finans. Nogle regler er trådt i kraft. Andre er endnu ikke udformet eller vedtaget endeligt. Finanssektoren er allerede godt i gang med at udbyde produkter med fokus på bæredygtighed og understøtte virksomhederne i deres transition. Og sektoren arbejder med at fremme bæredygtighed i egen forretning og eget nærmiljø. Det sker både ved at begrænse egen CO₂-udled-

ning, sikre kønsdiversitet, bidrage til det lokale foreningsliv og ved at integrere sociale aspekter i indkøb af udstyr og serviceydelser. Hver eneste indsats er et vigtigt bidrag til at flytte os i en mere bæredygtig retning.

Som sektor ser vi frem til fortsat at bidrage aktivt til at realisere omstillingen og gøre vores til, at vi har et mere bæredygtigt samfund – både om 5, 10 og 20 år.

God læselyst!

Ulrik Nødgaard
Administrerende direktør, Finans Danmark

Indhold

Ti resultater for penge- og realkreditinstitutter i 2021	9
Finanssektoren opgør og sætter reduktionsmål for udledning af CO₂ fra finansierede aktiviteter.	11
Udlån	14
Penge- og realkreditinstitutterne finansierer klimavenlige aktiviteter i endnu større omfang.	15
Øget fokus på både miljøforhold, social ansvarlighed og god ledelse i udlånsforretningen	17
Rådgivere taler mere med kunder om bæredygtighed og energieffektivisering.	19
Penge- og realkreditinstitutter hjælper landbruget i en mere klimavenlig retning	20
Investering	24
Investeringsbranchen vil reducere CO ₂ -aftrykket hurtigt og markant.	25
Bæredygtige investeringer er nødvendige for omstillingen af samfundet	27
Kapitalforvaltere påvirker virksomheder i en bæredygtig retning ved brug af stemmeret og dialog	30
Sociale forhold og god selskabsledelse fremmes via investeringer	32
Egen forretning.	34
Bæredygtighed i egen forretning styrkes.	35
Flere medarbejdere uddannes indenfor bæredygtighed.	38
Internationalt samarbejde	42
Globale initiativer for at fremme bæredygtighed	43
EU – meget søsat, mere i vente	45
Bæredygtig finans i 2022 og videre frem	50
Tidslinje for bæredygtige aktiviteter.	54
Appendix: Opgørelse af penge- og realkreditinstitutternes finansiering af klimavenlige aktiviteter	56

Finanssektoren

I redegørelsen bruges betegnelsen "finanssektoren", som dækker over Finans Danmarks medlemmer: Pengeinstitutter, realkreditinstitutter, investeringsfonde, kapitalforvaltere og børsmæglere. Ud over Finans Danmark nævnes også Investering Danmark. Investering Danmark er en branche-forening for udbydere af investeringsfonde og kapitalforvaltning og er en del af Finans Danmark.

Datagrundlag

Finans Danmark har til redegørelsen indhentet oplysninger via en spørgeskemaundersøgelse blandt sine medlemmer. Spørgeskemaet er besvaret af 53 penge- og realkreditinstitutter i begyndelsen af 2022, svarende til 84 pct. af Finans Danmarks medlemmer i Danmark og i de øvrige nordiske lande. Data omfatter størstedelen af de

danske og færøske penge- og realkreditinstitutter svarende til omkring 98 pct. af deres samlede balance. Det er en stigning i forhold til sidste år, hvor 40 penge- og realkreditinstitutter svarede.

Da deltagerkredsen er udvidet og anderledes sammensat, er svarene ikke direkte sammenlignelige med sidste år. Spørgerammen er desuden tilpasset den seneste udvikling inden for bæredygtig finans. Derfor er nogle spørgsmål udgået eller ændret, og nye er kommet til. Som en del af besvarelsen af spørgeskemaet har deltagerne ligesom sidste år beskrevet konkrete tiltag og produkter fra deres arbejde med den bæredygtige dagsorden. De udgør de eksempler, der er nævnt forskellige steder i redegørelsen. Enkelte tiltag, som er kommet til efterfølgende, er også taget med i redegørelsen.

Ti resultater for penge- og realkreditinstitutter i 2021

89 % måler eller vil måle CO₂-udledning fra finansierede aktiviteter

85 % har eller får en plan for at reducere CO₂-aftryk af investeringer

548 mia. kr. til klimavenlige aktiviteter

89 % inddrager bæredygtighed i rådgivningen

For **83 %** fylder energieffektivisering mere i dialogen med kunderne

47 % har indført tiltag til at fremme mere bæredygtig landbrugsdrift

25-35% lavere CO₂-aftryk fra investeringer i 2025 og **50-70%** lavere i 2030

To ud af tre kroner er investeret i fonde med bæredygtige mål eller karakteristika

13 % lavere egen CO₂-udledning

8.000 medarbejdere har fået et bæredygtigt kompetenceløft

”

Mere end otte ud af ti penge- og realkreditinstitutter har offentliggjort handleplaner for reduktion af CO₂ med årsrapporten for 2021 eller planlægger at gøre det i nærmeste fremtid.

Finanssektoren opgør og sætter reduktionsmål for udledning af CO₂ fra finansierede aktiviteter

89 % måler eller vil måle CO₂-udledning fra finansierede aktiviteter

85 % har eller får en plan for at reducere CO₂-aftryk af investeringer

I 2021 kom måling af CO₂-aftrykket af udlån, investeringer og egen forretning for alvor på dagsordenen i finanssektoren. Næsten halvdelen af Finans Danmarks medlemmer tog den fælles model for beregning af finansieret CO₂-udledning i brug. Og lidt over hvert tredje medlem planlægger at tage modellen i brug. Modellen blev udviklet i 2020 af Finans Danmark i samarbejde med Forsikring & Pension på opfordring fra Forum for Bæredygtig Finans. Den indeholder principper og metoder, så finansielle institutter kan opgøre

udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser, som de finansierer via deres udlån og investeringer. Modellen blev i 2021 justeret i lyset af den nyeste viden og erfaringer med brugen af modellen.⁵

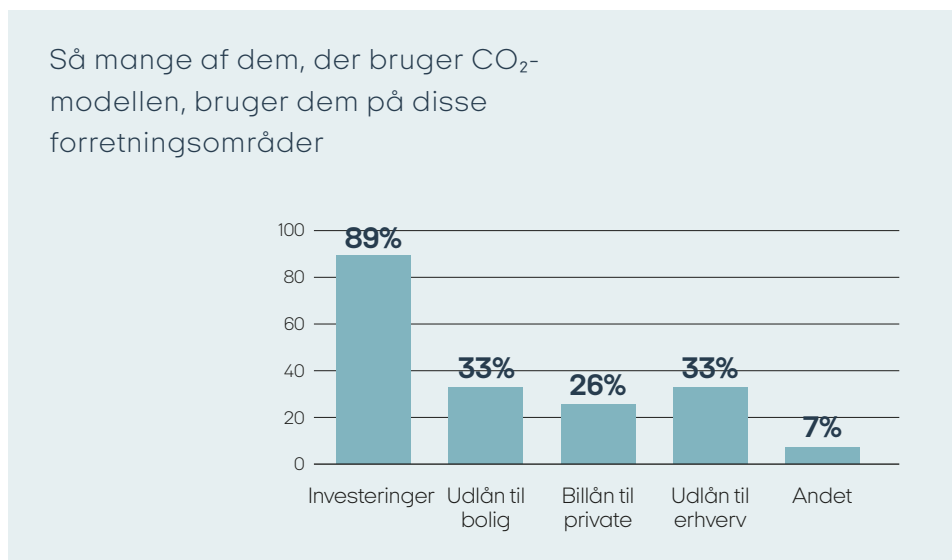
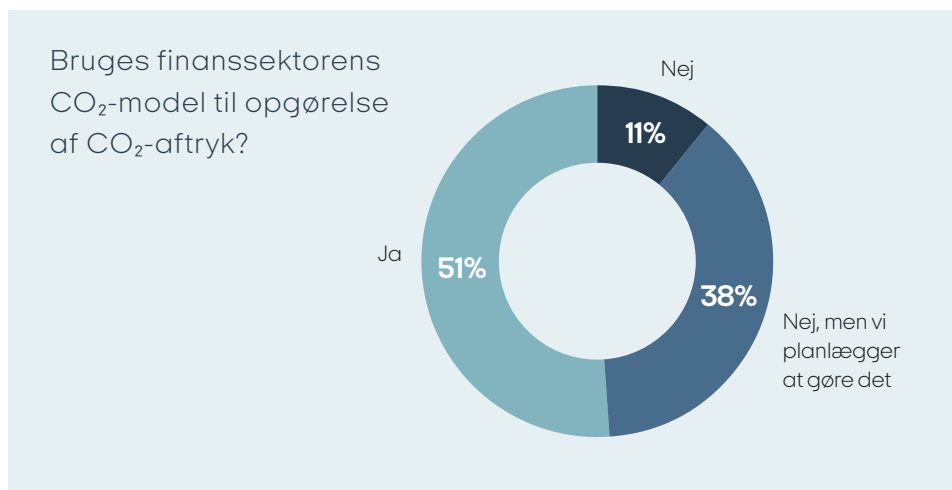
Det var i 2021, at finanssektoren især begyndte at måle CO₂-aftryk af deres investeringer. Det skyldes, at der i dag findes flere data på investeringsområdet, da mange børsnoterede virksomheder offentliggør data for CO₂-udledning i deres årsrapport-

⁵ www.finansdanmark.dk/nyheder/2022/opdateret-co2-model

ter. Dataene indsamles fra virksomheder i hele verden af ESG-dataleverandører, som investorerne kan hente data fra til måling af CO₂-aftryk. Hertil kommer, at Forum for Bæredygtig Finans anbefalede at rette fokus på investeringsområdet først.

Når der kan måles et CO₂-aftryk, er det også muligt at lave handleplaner for reduktionen

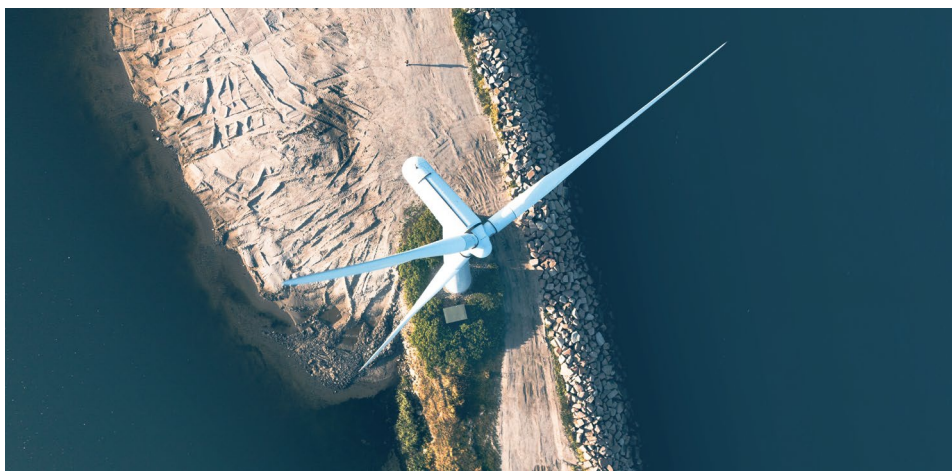
af det. Investering Danmark lancerede i 2020 et klimamål for investeringsbranchen. Det er blevet fulgt op af egne målsætninger om reduktion hos medlemmerne. Mere end otte ud af ti penge- og realkreditinstitutter har offentliggjort handleplaner med årsrapporten for 2021 eller planlægger at gøre det i nærmeste fremtid.

På udlånssiden er flere penge- og realkreditinstitutter også kommet i gang med at måle CO₂-aftryk. De måler bl.a. CO₂-aftryk fra privatkundernes boliger og biler og for erhvervskundernes aktiviteter.

Næste skridt er, at penge- og realkreditinstitutter også udarbejder en handleplan for

reduktion af finansieret CO₂-udledning på udlån. Det har Forum for Bæredygtig Finans anbefalet sker senest med årsrapporten for 2022. Syv ud af ti penge- og realkreditinstitutter har allerede gjort det eller planlægger at gøre det snart.

Mange pengeinstitutter, herunder **Totalbanken, Sparekassen Thy** og **Ringkjøbing Landbobank**, har i 2021 offentliggjort CO₂-aftrykket på investeringsprodukter og en handlingsplan for reduktion af aftrykket.

Jyske Bank offentliggjorde i 2021 for tredje gang CO₂-aftryk for udlån og investeringer på i alt knap 630 mia. kr. Jyske Bank har indført CO₂-reduktionsmål for investeringer i aktier og realkreditobligationer og vil i 2022 fastlægge reduktionsmål for udvalgte dele af udlånsporteføljen.

Danske Bank har tilsluttet sig Net Zero Asset Managers initiativet og forpligtet sig til at støtte arbejdet mod CO₂-neutralitet frem mod 2050. Til at understøtte det mål har Danske Bank blandt andet fastsat en midlertidig målsætning om at reducere CO₂-udledningen i porteføljen med 50% i 2030 mod 2020 tal, samt intensivere aktivt ejerskabsaktiviteter per 2025 med henblik på at adressere og accelerere den fornødne klimatransition i disse selskaber. Danske Bank har desuden fastsat konkrete mål for CO₂-reduktion frem mod 2030 for sine udlån til udvalgte sektorer, for at kundeporteføljen bliver klimaneutral senest i 2050.

UDLÅN

Finanssektoren kan agere som katalysator for den bæredygtige omstilling ved at tilbyde lån til grønne og sociale formål og rådgive den enkelte privat- eller erhvervskunde om mere bæredygtige valg. Det er i samspillet med kunderne, at finanssektoren kan styre udlån i en mere bæredygtig retning og bidrage til bedre klima og sociale forhold i fremtiden.

Det sker blandt andet, når penge- og realkreditinstitutter inddrager bæredygtighed i kreditvurderinger af erhvervs-kunder. Og når bæredygtighed indgår i dialogen med kunderne. Den indsats forventes at accelerere i de kommende år, hvor institutterne i højere grad vil udarbejde handleplaner for at reducere klimaaftrykket fra aktiviteter, som de udlåner til.

Penge- og realkreditinstitutterne finansierer klimavenlige aktiviteter i endnu større omfang

548 mia. kr.
til klimavenlige aktiviteter

I 2021 rundede finanssektorens finansiering af grønne aktiviteter 548 mia. kr. Af de 548 mia. kr. kommer 476 mia. kr. fra finansiering af danskernes boliger og erhvervsjendomme med energimærke A eller B samt finansiering af grønne ejendomme i udlandet. Samlet er sektorens finansiering af grønne ejendomme steget med mere end 80 mia. kr. i 2021. Udlånet til finansiering af øvrige grønne aktiviteter som f.eks. solceller, vindmøller,

forsyning, anlæg til genbrug og el-busser gik frem med omkring 37 mia. kr. i 2021. Hertil har der været stor efterspørgsel efter lån til nul- og lavemissionsbiler.

Flere lån til nul- og lavemissionsbiler

Et skifte til nul- og lavemissionsbiler udgør et væsentligt element i den danske strategi for en grøn omstilling, der indfrier målet om

en reduktion på 70 pct. i CO₂-udledninger i 2030. I slutningen af 2020 er der indgået politisk aftale om bilbeskatningen, som understøtter udskiftningen af danskernes biler med grønnere alternativer. Den politiske aftale skønnes at løfte antallet af nul- og lavemissionsbiler til 775.000 i 2030.

Store som små pengeinstitutter har udviklet en lang række forskellige typer af billån til nul- og lavemissionsbiler, som kunderne kan vælge imellem, når de f.eks. skal finansiere en ny elbil. I 2021 rundede omfanget af lån til nul- og lavemissionsbiler 5 mia. kr.

Der har på det seneste været en debat om, hvilke billån der er "grønne". Finans Danmarks medlemmer udbyder billån til både rene el-biler og til hybridbiler. Mange låneprodukter er kun til finansiering af nul- og lavemissionsbiler, som er i overensstemmelse med den politiske aftale og de nuværende krav i EU.⁶

Bankerne skal navigere i en meget omskiftelig omverden, og de skal løbende agere inden for rammerne af bæredygtighedsmål og -kriterier, der kommer fra dansk og europæisk side. Derfor følger Finans Danmark udviklingen tæt.

⁶ Grønne biler er ifølge den politiske aftale fra december 2020 biler m.v., der udleder under 50 g CO₂ pr. km (typisk pluginhybridbiler og elbiler). Det er i overensstemmelse med kravene i EU's taksonomi for at være en klimamæssigt bæredygtig bil/lille varevogn frem til udgangen af 2025.

Mange pengeinstitutter har lån til finansiering af bæredygtige aktiviteter på hylderne. I 2021 har **Spar Nord** lanceret et lån til eksempelvis el- og hybridbiler, mens **Nordfyns Bank**, **Spækassen Djursland**, **Møns Bank**, **Frørup Andelskasse**, **Klim Sparekasse** og færøske **Betri Banki** både har introduceret låneprodukter til eksempelvis el- og hybridbiler samt grønne boliglån.

Øget fokus på både miljøforhold, social ansvarlighed og god ledelse i udlånsforretningen

Bæredygtighedsrisici får en stadig større opmærksomhed i finanssektoren. Det er lige fra det strategiske niveau med fastlæggelse af målsætninger og politikker for ESG-risici [dvs. de risici, som udspringer af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold] til håndtering af risici i det daglige arbejde med ydelse af lån.

Både erhvervskunder og husholdninger påvirkes af klimaforandringerne. Det sker bl.a. gennem øget risiko for oversvømmelser, som kan reducere værdien af boliger og virksomheder i lavtliggende områder. Men det sker også gennem politiske tiltag, ændret forbrugeradfærd og nye krav fra myndigheder i Danmark og EU for at imødegå klima- og

miljøforandringer. Eksempelvis vil en CO₂-afgift påvirke indtjeningen i virksomhederne, mens flere danskere stiller krav om, at produkter er bæredygtige. Det indebærer, at der også i pengeinstitutterne er fokus på, at virksomhederne er rustet til nye krav og kan foretage tilpasninger i forretningsmodellen, hvis nødvendigt. I Danmark er der kommet krav om vurdering af ESG-risici i kreditpolitikken, og der er yderligere tiltag på vej i EU. I EU forhandles i år udvidelser af kravene til institutternes håndtering af ESG-risici på en lang række områder f.eks. i kapitalplanlægning og klimastresstest. Det betyder bl.a., at finanssektoren fremover i endnu højere grad vil indarbejde bæredygtighed i den langsigtede planlægning og i dialogen med kunderne.

Men omstilling til et mere bæredygtigt samfund handler – ud over den grønne omstilling – også om at tage ansvar socialt og sikre god selskabsledelse og overholdelse af love og internationale konventioner. Det gælder både i egen forretning og i de virksomheder, der investeres i eller udlånes til. Selv om der endnu ikke findes én fælles definition for, hvad der kan betegnes som socialt bæredygtige aktiviteter, handler det grundlæggende om at forbedre menneskernes leve- og arbejdsvilkår. Det vil sige at bidrage til at løse eller afhjælpe sociale problemer og/eller at opnå positive sociale effekter for en eller flere målgrupper. Målgrupperne kan variere afhængigt af lokale forhold.

Pengeinstitutter begyndte at formidle sociale obligationer i 2021, dog i begrænset omfang. EU er ved at udvikle en målestok for, hvilke økonomiske aktiviteter der kan betragtes som bæredygtige opgjort i forhold

til seks miljømål – den såkaldte taksonomi. Hvis EU-taksonomien udvides med en social dimension med kriterier for, hvornår en aktivitet er socialt ansvarlig, vil det skabe større gennemsigthed for både udstedere og investorer. Det kan få markedet for sociale obligationer til at vokse yderligere.

Finans Danmark formulerede i 2021 fem principper,⁷ som bør danne grundlag for det videre arbejde med at udbygge den sociale dimension af EU-taksonomien. De principper skal sikre hensigtsmæssige rammer for finansiering af socialt bæredygtige aktiviteter og investeringer med en tydelig social dimension. Ved udviklingen af en social taksonomi og sociale obligationer bør der også ses i retning af eksisterende socialt ansvarlige aktiviteter og forhold såsom udlån til almene boliger og lige adgang til finansiering for alle.

⁷ www.finansdanmark.dk/nyheder/2021/ny-eu-maalestok-for-social-baeredygtighed-paa-vej

Hos **Sparekassen Kronjylland** indgår ESG som en del af kreditvurderingen og i dialogen med erhvervs kunder.

I **Danske Bank** bliver alle erhvervsrådgivere trænet i ESG-risikovurderingsværktøj.

Sydbank har udarbejdet ESG-analyser for de vigtigste brancher, som bankens erhvervs kunder agerer i, og alle bankens erhvervsrådgivere er uddannet i at føre dialog om ESG-risici med erhvervs kunderne og derved identificere og vurdere indvirkningen på virksomheden.

Hos **Nykredit** inddrages klimapåvirkning og ordentlighed i kreditvurderingen af alle erhvervs kunder. Ordentlighed måles ud fra virksomhedens fokus på sociale forhold i hele værdikæden og medarbejderforhold generelt samt indikatorer for ledelsens og bestyrelsens etiske og moralske kompas. For de største kunder måles der også på diversitet og på bestyrelsens uafhængighed.

Rådgivere taler mere med kunder om bæredygtighed og energieffektivisering

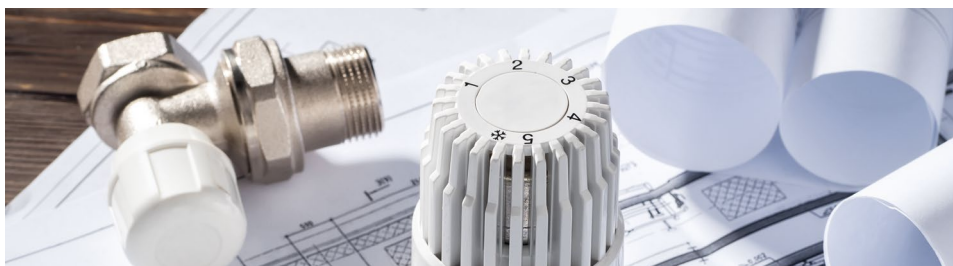
89 % inddrager bæredygtighed i dialogen med kunderne

Finans Danmarks medlemmer inddrager i stort omfang bæredygtighed i rådgivningen af kunderne. For omkring ni ud af ti institutter i undersøgelsen indgår bæredygtighed i rådgivningen. Dialog om bæredygtighed er især udbredt, når institutterne rådgiver kunderne om investeringer, men hos mange indgår det også i dialogen med privatkunder og erhvervs kunder i forhold til udlån.

Fokus på klima og energi har medført, at energieffektivisering i stigende omfang indgår i dialogen med kunderne i stort set alle penge- og realkreditinstitutter. Flere penge- og realkreditinstitutter tilbyder brugervenlige værktøjer, som kan hjælpe boligejere med at

vurdere gevinsterne ved at energirenovere deres bolig. En lang række af især mindre og mellemstore pengeinstitutter bruger Totalkredits Energiberegner, Nordea er en del af samarbejdet bag beregneren i Bodil Energi, Jyske Bank står bag bedstehjem.dk, og Danske Bank har energi.hjem.dk.

For mere end otte ud af ti institutter er energieffektivisering blevet en større del af dialogen med kunderne i 2021. Hos syv ud af ti institutter er energieffektivisering blevet en større del af dialogen med boligejere i 2021, mens næsten fire ud af ti institutter svarer, at energieffektivisering er blevet en større del af dialogen med erhvervs kunder i 2022.

Pengeinstitutter indgår derudover i projekter i lokalområderne for at forbedre energi-effektiviteten.

Samarbejde med Energistyrelsen

En effektiv anvendelse af energi og energibesparelser er vigtige metoder til at reducere omkostninger og CO₂-udledninger i virksomhederne. Energispareprojekter kan både sænke energjudgifterne og forbedre konkurrenceevnen, men bliver i nogle tilfælde ikke gennemført, fordi det tager for lang tid at tjene investeringen hjem. Det kan eksempelvis tilskud fra Erhvervspuljen, som

administreres af Energistyrelsen, være med til at afhjælpe, så flere projekter kan blive til virkelighed i virksomhederne.

For at udbrede kendskabet til Erhvervspuljen har Energistyrelsen sammen med Finans Danmark holdt webinar for erhvervsrådgivere i finanssektoren. Med konkret viden og eksempler på, hvem der kan søge, hvad der kan søges til, og hvor meget der gives i tilskud, er mange erhvervsrådgivere rundt om i landet nu klædt på til en dialog med kunderne om mulighederne for at få tilskud fra Erhvervspuljen.

Totalbanken er aktiv i et lokalt projekt med oprettelse af fjernvarme til erstatning af gas- og oliefyrr på Vestfyn.

Totalkredit har en tilskudsordning til udskiftning af oliefyrr til en varmepumpe, som pengeinstitutterne i Totalkreditsamarbejdet kan benytte i rådgivningen af kunder med oliefyrr.

Arbejdernes Landsbank og **Nykredit** indgik i 2021 et samarbejde med Valified for erhvervs kunder. Valified er et digitalt værktøj, der gør det nemt for virksomheder at komme i gang med bæredygtighedsrapportering og deres grønne omstilling. Det gør virksomhederne i stand til at komme på forkant med fremtidens krav og forventninger til bæredygtighed og rapporteringen heraf. Værktøjet vil samtidig bidrage til, at pengeinstitutterne får adgang til ESG-data, som kan indgå i dialogen med virksomheden.

Penge- og realkreditinstitutter hjælper landbruget i en mere klimavenlig retning

47 % har indført tiltag til at fremme omstillingen til mere bæredygtig landbrugsdrift

Med sin årlige drivhusgasudledning på over 10 mio. ton ligger fødevarer- og landbrugssektoren i toppen blandt de mest klimabelastende sektorer.⁸ Derfor er den bæredygtige omstilling af landbruget en vigtig indsats, hvis den samlede CO₂-udledning fra hele Danmark skal reduceres. Her spiller finanssektoren en vigtig rolle.

Nyt klimaværktøj for landbruget

Helt afgørende for den grønne omstilling i landbruget er data og nye metoder til måling af bæredygtighed i landbrugsproduktionen. Måleværktøjer og handlingsplaner kan blandt andet bruges i dialogen mellem landbrugeren og penge- og realkreditinstitutter om investeringsplaner og finansiering af bæredygtige tiltag. Derfor har Finans Danmark arbejdet sammen med SEGES om udviklingen af et bæredygtighedsværktøj og indgået en rammeaftale, som mod betaling giver medlemmer af Finans Danmark mulig-

hed for at bruge SEGES' ESG-værktøj. Værktøjet kan blandt andet bruges til at opgøre landbrugsbedrifters klimabelastning samt beregne effekten af forskellige virkemidler. Det kan også bruges i dialogen med landbrugeren om den grønne udvikling af bedriften. Finans Danmark har holdt webinar for at udbrede kendskabet til værktøjet og rammeaftalen blandt medlemmerne. Det er frivilligt for medlemmerne, om de vil indgå aftale med Landbrug & Fødevarer/SEGES om anvendelse af værktøjet og data.

Mange institutter har i 2021 indført nye tiltag til at fremme omstillingen til mere bæredygtig landbrugsdrift.

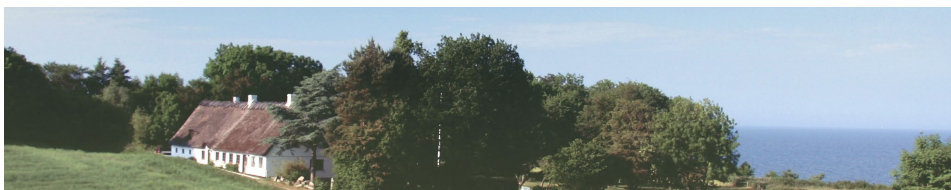
Nye finansieringsmuligheder

Foruden bedre data og måleværktøjer vil omstillingen også kræve nogle nye supplerende finansieringsmetoder. Derfor har Finans Danmark blandt andet i klimapartner-

⁸ Se "Kommissorium for klimapartnerskaber", tabel 2: www.em.dk/media/13420/klimapartnerskaber-kommissorium.pdf

skabet og i dialog med politikere foreslået, at lovgivningen for Vækstfonden bliver ændret. Det er positivt, at den tidligere lånegrænse på Vækstfondens vækstlån, der forhindrede

lån under 1 mio. kr., er nedsat fra 1 mio. kr. til 200.000 kr. Dermed kan midler fra Vækstfonden understøtte landmandens finansiering af grønne tiltag af mindre størrelse, som gør

DLR Kredit begyndte i 2021 at tilbyde grønne lån til bæredygtigheds certificerede landbrug og investeringer i udvalgte forbedringer i landbrugssektoren, der reducerer klimaaftrykket med mindst 30 pct. Herunder grisestalde med gylleforrensning og grisestalde med hyppig gylleudslusning og levering til biogasanlæg. DLR Kredits låneformidlende pengeinstitutter har kontakten til kunderne, og der er gjort en indsats for at klæde rådgiverne i pengeinstitutterne på til rådgivning af kunderne om bæredygtige investeringer og grøn finansiering.

Nordea understøtter landbrugskunders omstilling mod en mere bæredygtig landbrugsproduktion via kundedialoger og via låneaftaler inden for både bank og realkredit. Bankens landbrugsrådgivere har i 2021 deltaget i flere ESG-undervisningsdage, og det fortsætter i 2022. Der er ydet finansiering til gennemførelse af mindre investeringer som f.eks. udskiftning til LED-lys og andre energibesparende tiltag samt til større investeringer i f.eks. grøn energiproduktion.

Nykredit har i 2021 gennemført første led i en bæredygtighedsuddannelse af rådgiverne. Kundedialogen med den enkelte landbruger bruges til at identificere og finansiere tiltag, der bidrager til bæredygtig udvikling på bedriften. Det understøttes bl.a. af initiativet "Grøn maskinleasing", der gør det muligt for landbrugeren at finansiere ny bæredygtig teknologi ned til en rente på 0 pct. Det blev lanceret i 2020, fortsatte i 2021 og vil også fortsætte i 2022. Af andre initiativer er fjernelse af gebyret på sagsbehandling, når en landbruger ønsker at tage lavbundsjord ud af produktion.

Danske Bank har for at understøtte landbrugskundernes bæredygtige udvikling udviklet et dialogværktøj, som blev introduceret primo 2021. Værktøjet bruges af rådgiveren i dialogen på årsmødet med kunderne med formålet om at skabe en fælles forståelse for elementerne under ESG. Det drøftes, hvordan ESG kan påvirke i virksomhedens værdikæde, hvilke initiativer der kan iværksættes for at understøtte dels en reduceret emission, men også en generel bæredygtig udvikling af det enkelte landbrug. For de største certificerede grønne aktiviteter er grønne lån også en mulighed. Det område er pt. under yderligere udvikling.

landbrugsbedriften mere bæredygtig. En låneordning fra Vækstfonden er relevant i de tilfælde, hvor den grønne investering isoleret set er fornuftig og nødvendig for at gøre bedriften levedygtig, men hvor landbrugerens samlede økonomiske forhold ikke er tilstrækkelige til at kunne løfte finansieringen i de private penge- og realkreditinstitutter.

Det er også positivt, at aftaleparterne bag klimaftalen for landbrug, som blev indgået 4. oktober 2021, også er enige om at omprioritere 150 mio. kr. fra Dansk Landbrugskapital og indskyde dem i en ny Grøn Landbrugskapital. Grøn Landbrugskapital er en ny finan-

sieringsløsning under Vækstfonden, som skal bidrage til at understøtte generationsskifte og sikre soliditet i landbrugets bedrifter.

Klimaaf tale for landbruget

Regeringen indgik 4. oktober 2021 en aftale om grøn omstilling af dansk landbrug med Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne. Aftaleparterne er enige om at fastsætte et bindende reduktionsmål for land- og skovbrugssektorens drivhusgasudledninger på 55-65 pct. i 2030 ift. udledningen i 1990. Det svarer til ca. 6,1-8,0 mio. t. CO₂e. Med aftalen afsættes en ramme på 27 mia. kr. fra primært landbrugsstøtten til grønne indsatser i 2023-2027.

Et centralt element i aftalen er en jordreform, hvor udledningen fra jorder og skove skal nedbringes. Aftaleparterne

er enige om, at landbrugerne skal have mulighed for at udtage og vådgøre så mange lavbundsjorder som muligt, at det aktuelle potentiale for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder skal udtømmes, og at sporene til yderligere udtagning skal lægges. Det er parternes ambition, at der skal udtages 100.000 ha. lavbundsjorder inkl. randarealer. Der afsættes derfor midler til udtagning af lavbundsjorder og randarealer og til ekstensivering af jorder med henblik på senere udtagning. Finans Danmark bakker op om udtagning af lavbundsjorder, men det er vigtigt, at man sikrer inddragelse af panthavere inden udbetaling af kompensation og tinglysning af rådighedsindskrænkende servitutter for jorden.

INVESTERING

Omstillingen til et bæredygtigt samfund kræver mange milliarder kroner. Den internationale valutafond (IMF) vurderer, at investeringer globalt for samlet 12-20 tusinde milliarder dollars over de kommende 20 år er nødvendige for at nå målet om ikke at udlede mere drivhusgas, end kloden kan optage i 2050.⁹ Så massive investeringer kan ikke klares alene med offentlige midler. Derfor er der brug for private investeringer. Og investeringerne skal vokse til et langt større omfang end i dag, hvis omstillingen skal realiseres. Her spiller den finansielle sektor en vigtig rolle. Ved at udbyde investeringsprodukter med bæredygtige karakteristika og rådgive kunderne om dem, gøres det muligt for alle danskere at gøre en forskel via deres investeringer. I dag har 785.000 danskere investeret i fonde til private investorer.

Investeringsbranchen vil reducere CO₂-aftrykket hurtigt og markant

25-35% lavere CO₂-aftryk fra investeringer i 2025 og **50-70%** lavere i 2030

Investering Danmark fastsatte i 2020 et klimamål for branchen om reduktion af CO₂-aftrykket fra investeringer frem mod 2030. For hvis klimaudfordringerne skal løses, kræver det ambitiøse og målbare reduktionsmål for udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser. Klimamålet omfattede kun aktiefonde, da det blev vurderet, at CO₂-data for andre aktivklasser end aktier var for upålidelige til at kunne indgå i klimamålet. Siden klimamålet blev lanceret i 2020, er der sket en udvikling, så der nu findes bedre CO₂-data for virksomhedsobligationer. Derfor udvides klimamålet nu med denne aktivklasse og tilpasses i tråd hermed. Samtidig fastsætter branchen et delmål for reduktionen i 2025. Jo før vi reducerer udledningen af CO₂, desto bedre er det for klimaet.

Branchens nye klimamål er at reducere CO₂-aftrykket fra investeringer i danske de-

tailfonde med 25-35 pct. frem mod 2025 og med 50-70 pct. frem mod 2030 i forhold til CO₂-aftrykket i 2020. Hvis reduktionen i 2030 bliver 60 pct., svarer det til at spare 158.000 indbyggere i Danmarks udledning af CO₂ på et år.¹⁰

Klimamålet understøtter Paris-aftalens målsætning om at holde klodens gennemsnitlige temperaturstigning i dette århundrede under 2 grader og helst under 1,5 grader. Samtidigt er det tilpasset de mål, som globale net zero-initiativer [se kapitlet Globale net zero-initiativer for at fremme bæredygtighed] opfordrer branchen til at sætte internationalt. Her er hensigten både at rumme flere aktivklasser, at være ambitiøs i sin målsætning og samtidig give plads til at arbejde med aktiv ejerskab og præge virksomhedernes strategi, mål og rapportering i en bæredygtig retning. Der kan endnu ikke måles CO₂-aftryk

⁹ www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2021/10/12/global-financial-stability-report-october-2021

¹⁰ I beregningen antages markedsværdien af virksomhedsobligationer og aktier i detailfondene fastholdt på niveauet i 2020. I takt med at klimamålet udvides med flere aktiver, vil formuen og dermed ambitionen for den samlede reduktion af finansieret CO₂-udledning vokse.

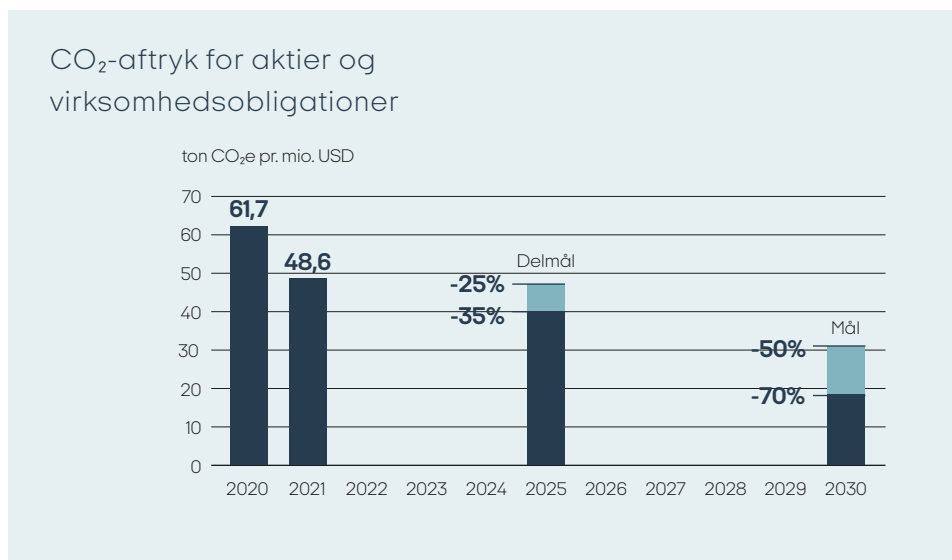
på alle aktiver, og på nogle aktiver er kvaliteten af data fortsat ringe. Som følge af den betydelige usikkerhed og mangel på data er klima-del målet og klimamålet for branchen fastsat som intervaller.

Med udvidelsen med virksomhedsobligationer dækker klimamålet investeringer for yderligere 67 mia. kr. og i alt 55 pct. af formuen i investeringsfonde målrettet private investorer. Det er ambitionen at inkludere alle investeringsfonde målrettet private og alle aktivklasser i klimamålet i takt med, at det bliver muligt at skaffe pålidelige data. Det tidligere klimamål var fastsat som et reduktionsmål relativt til CO₂-aftrykket for verdensaktieindekset. Det giver ikke længere mening, når obligationer inkluderes i målet.

I 2021 var CO₂-aftrykket for aktier og virksomhedsobligationer i danske detailfonde reduceret med 21 pct. i forhold til 2020. CO₂-aftrykket beregnes som årlig CO₂-udledning i

forhold til værdien af investeringerne ultimo året. Data for CO₂-udledning er dog typisk forsinket op til et år, så de seneste tal er i vid udstrækning fra 2020. Corona-restriktioner og nedlukninger som følge af pandemien har således medvirket til at dæmpe virksomhedernes CO₂-udledning. Hertil kommer, at aktiekurserne steg i løbet af 2021, særligt for informationsteknologisektoren, som har et relativt lavt CO₂-aftryk. Det har øget værdien af investeringerne og bidraget til at reducere CO₂-aftrykket i 2021. Større fokus på måling af CO₂-aftryk og handleplaner for reduktionen er andre faktorer, der kan have bidraget til udviklingen.

I takt med genåbninger efter coronapandemien må det forventes, at virksomheders CO₂-udledninger vil stige igen. Det vil stille endnu større krav til finanssektoren fremadrettet, når der skal arbejdes for at reducere CO₂-aftrykket yderligere frem mod 2030.

Bæredygtige investeringer er nødvendige for omstillingen af samfundet

To ud af tre kroner er investeret i fonde med bæredygtige mål eller karakteristika

For at fremme investeringer i den bæredygtige omstilling udbyder kapitalforvaltere bæredygtige investeringsprodukter, og penge- og realkreditinstitutter fokuserer på at inddrage bæredygtighed i dialogen med kunder om investeringer. Når flere investerer i fonde med fokus på bæredygtighed, øges mængden af tilgængelig kapital til at finansiere omstillingen i virksomhederne. Det bidrager til at reducere virksomhedernes kapitalomkostninger og kan tilskynde dem til at investere i mere bæredygtige løsninger.¹¹

Kapitalforvaltere har længe arbejdet med ansvarlige investeringer og integreret hensyn til bæredygtighed i deres investeringer. Metoderne er løbende blevet udviklet og forbedret, og indsatsen for at påvirke virksomheder via engagement og stemmeret er øget globalt.

Udvalget af investeringsfonde med fokus på bæredygtighed er bredt. Nogle investerings-

fonde har fokus på at reducere udledningen af drivhusgasser i tråd med Paris-aftalen, mens andre har til hensigt at fremme sociale formål. Som middel anvender nogle fonde eksklusion, mens andre kun investerer i virksomheder, der er de mest bæredygtige i sektoren. Og nogle fonde fastsætter konkrete bæredygtighedsmål. Der findes også fonde, som er mærket med det nordiske

¹¹ Se f.eks. kapitel 3 i IMF Global Financial Stability Report, oktober 2021

svanemærke. De forskellige ambitioner og fokusområder imødekommer både de mange bæredygtighedsaspekter og kundernes forskellige præferencer.

Investeringsfonde klassificeret efter bæredygtige karakteristika eller mål

I 2021 har alle europæiske kapitalforvaltere klassificeret deres investeringsprodukter i tre forskellige kategorier ud fra en ny EU-lovgivning om bæredygtighedsrelaterede oplysningskrav, se faktaboks. Afgrænsningen af de delvist bæredygtige fonde (de såkaldte artikel 8-fonde) er forholdsvis bred, mens afgrænsningen af de fuldt bæredygtige fonde (de såkaldte artikel 9-fonde) er snæver.

I dag findes der 558 danske artikel 8-fonde og 31 danske artikel 9-fonde ud af i alt 927 fonde, som private investorer kan vælge imellem.¹² Blandt de 927 investeringsfonde var 770 mia. kr. ud af i alt 1.143 mia. kr., svarende til to ud af tre kroner, placeret i artikel 8 eller 9-fonde pr. ultimo januar 2022.

I en række EU-lande er der etableret lokale miljømærkninger indenfor investeringsområdet. Et godt eksempel er det nordiske Svanemærke. Mange danskere kender allerede Svanemærket fra en række forbrugsprodukter. I 2017 blev det også muligt at svanemærke investeringsfonde. EU ventes også at lancere et miljømærke for investeringsfonde, det såkaldte EU Ecolabel.

¹² Antal fonde svarer til antal afdelinger og klasser i alt.

Produkter i EU's lovgivning om bæredygtighedsrelaterede oplysninger

EU fastsætter tre forskellige niveauer for krav til investeringsproduktets oplysninger om bæredygtighed i den såkaldte Disclosure-forordning. Artikel 9-produkter, som er det højeste niveau, omfatter produkter med konkrete bæredygtighedsmål. Artikel 8-produkter har bæredygtighed som et blandt flere

karakteristika. Det kan f.eks. være at udvælge best in class- virksomheder, at ekskludere og/eller at inddrage bæredygtighedskarakteristika som f.eks. CO₂-aftrykket i udvælgelsen af virksomheder, som der investeres i. Artikel 6-produkter er det laveste niveau og omfatter øvrige produkter.

I sensommeren 2022 bliver det et krav at afdække kunders præferencer for bæredygtighed ved investeringsrådgivning - ligesom kundens præferencer for risiko afdækkes i dag. Det sker, når ny EU-lovgivning om kunders bæredygtighedspræferencer træder

i kraft i august. I 2021 inddrog otte ud af ti penge- og realkreditinstitutter allerede bæredygtighed i dialogen med kunder om investeringsmuligheder, men de nye regler muliggør en mere fælles og struktureret tilgang til rådgivningen.

Jyske Bank har indført et mål om i 2030 at reducere CO₂-aftrykket for aktieinvesteringer under forvaltning med 75 pct. og CO₂-aftrykket for fonde med investeringer i danske realkreditobligationer med 40 pct. sammenlignet med 2019.

Frøsløv-Møllerup sparekasse har valgt at fokusere investeringsrådgivningen og udbuddet af investeringsprodukter til primært omhandle artikel 8 og 9-produkter for at øge fokus på bæredygtighed og sociale forhold globalt.

AL Invest, BankInvest, Nykredit, Sparinvest og Syd Invest har lanceret svanemærkede investeringsfonde. Svanemærket lægger i sin vurdering af investeringsprodukter vægt på bæredygtighed – og på at der bliver investeret i virksomheder, som allerede er gode på miljø, eller som arbejder målrettet for at blive det.

Kapitalforvaltere påvirker virksomheder i en bæredygtig retning ved brug af stemmeret og dialog

Når man investerer sammen med andre, har man en stærkere stemme på generalforsamlinger og i den løbende dialog med virksomheder. Det gør det lettere at påvirke virksomhederne, end hvis man investerer alene. Tilgangen kaldes aktivt ejerskab. Den anvendes af investorer til at skabe forandringer i virksomheder - i stedet for at frasælge alle aktier i virksomheder, der i dag ikke er bæredygtige. Og det er et vigtigt værktøj, som kapitalforvaltere bruger for at fremme den bæredygtige omstilling.

Investering Danmark lancerede i 2020 en ny brancheanbefaling for bæredygtig kapitalforvaltning, som bl.a. opfordrer medlemmerne til at udøve aktivt ejerskab ved at stemme

på generalforsamlinger, præge virksomhederne og være transparente om det. Den lå i naturlig forlængelse af en tidligere brancheanbefaling for ansvarlige investeringer.

De bæredygtige fonde består ikke nødvendigvis alene af virksomheder, som allerede i dag er klimavenlige eller socialt ansvarlige. Men fondenes forvaltere stemmer på generalforsamlinger og går i dialog med virksomheder, som de har investeret i, så bæredygtighed opprioriteres i virksomhedernes forretningsmodel, strategi og rapportering. Og forvalterne følger op på, at virksomhederne bevæger sig i den rigtige retning. Engagementet i virksomhederne kan ske i koalition med andre investorer med samme

Climate Action 100+

For at opnå endnu større indflydelse kan kapitalforvaltere tilslutte sig internationale koalitioner, hvor grupper af investorer arbejder sammen om at sætte en bæredygtig retning for virksomheder. Et eksempel på det er Climate Action 100+. Koalitionen arbejder for at påvirke de

største udledere af drivhusgasser blandt de globale virksomheder til at reducere udledning af drivhusgasser og styrke virksomhedernes ledelse og rapportering om klimaaftryk. CA100+ har mere end 600 investorer som medlemmer globalt.

præferencer og formål. Er dette ikke nok, kan kapitalforvalterne i sidste ende være nødsaget til at frasælge investeringen. Men efter et frasalg er det ikke længere muligt at påvirke selskabet. Derfor er frasalg typisk sidste ud-

vej. Valget mellem at blive som investor og fortsætte med at presse på for forandringer versus at ekskludere og frasælge er fyldt med dilemmaer, som hver investor løbende må forholde sig til.

”

Olieselskabet TotalEnergies har oplevet et pres fra en bred interessentgruppe – herunder Danske Bank og PFA – og meddelte i begyndelsen af 2022, at de vil trække deres aktiviteter tilbage fra Myanmar.

Nordea blev i 2021 indstillet af UN PRI til en pris for deres initiativ til at bremse et vietnamesisk kulkraftværk-projekt Vung Ang 2. Nordea initierede et engagement med 24 andre investorer (herunder Danica, Sampension, PensionDanmark, LD Pensions, AkademikerPension, PenSam samt Velliv), som appellerede alle virksomheder i projektet til at trække sig fra det for at undgå dets skadelige effekter på klimaet. Nordea fortsatte i 2021 sin indsats for at bremse projektet og opnåede at få flere virksomheder til at forpligte sig til at ophøre med at engagere sig i nye kulkraftprojekter i tråd med anbefalinger fra FN.

Nykredit er blandt de investorer, der varetager dialogen med A.P. Møller Mærsk og Heidelberg Cement på vegne af investorkoalitionen Climate Action 100+. Mærsk har bl.a. på baggrund af dialogen i Climate Action 100+ sat mål om, at selskabets aktiviteter skal være klimaneutrale i 2050.

Danske Bank og **PFA** har været i dialog med olieselskabet TotalEnergies, som er blandt de største olieselskaber i verden, bl.a. omkring deres aktiviteter i Myanmar. Myanmar har en problematisk historie med krænkelse af menneskerettigheder. TotalEnergies har oplevet et pres fra en bred interessentgruppe og meddelte i begyndelsen af 2022, at de vil trække deres aktiviteter tilbage fra Myanmar.

Sociale forhold og god selskabsledelse fremmes via investeringer

Investering Danmark videreudviklede i 2020 en brancheanbefaling med opfordringer til, hvordan danske kapitalforvaltere bør tænke bæredygtighed – og dermed også sociale og ledelsesmæssige aspekter – ind i investeringer.

Kapitalforvalterne sikrer via screening, at virksomheder, som de investerer i, overholder relevant lovgivning og internationale konventioner. Og de stemmer for at fremme emner som kønsdiversitet og rimelighed i aflønningspolitikken. Selv om der endnu ikke findes én fælles definition for, hvad der kan betegnes som socialt bæredygtige aktiviteter, arbejder kapitalforvaltere også på at fremme social ansvarlighed via investeringer. Det kan både være via investeringer i værdipapirer udstedt af udviklingsbanker og andre organisationer, som arbejder for at forbedre leveforholdene i udviklingslande

og/eller lande og regioner, der rammes af naturkatastrofer eller andre ekstreme begivenheder. Det kan også være lokalt ved f.eks. at investere i fonde, som vil skabe positive forandringer for udsatte eller særligt sårbare befolkningsgrupper.

Danske kapitalforvaltere har i 2021 åbnet de første investeringsfonde med fokus på at fremme social ansvarlighed, som giver danskerne mulighed for at prioritere sociale hensyn, når opsparede midler skal investeres. Og der har været efterspørgsel efter dem. Forventningen er, at markedet for sociale investeringsmuligheder vil vokse i takt med, at der på europæisk plan bliver fastlagt en fælles målestok for, hvornår en aktivitet kan betragtes som socialt ansvarlig. Det vil skabe større klarhed for både udbydere og investorer.

Nordea har åbnet investeringsfonde for private investorer med fokus på at fremme social ansvarlighed globalt.

BankInvest har lanceret både aktie- og obligationsfonde med konkrete mål for bidraget til FN's verdensmål som f.eks. "Sundhed og trivsel", "Mindre ulighed" og "Afskaf fattigdom".

Merkur Andelskasse tilbyder i samarbejde med hollandske Triodos såkaldte Impact First investeringer, der skal bidrage til positive samfundsforandringer.

”

Danske kapitalforvaltere har i 2021 åbnet de første investeringsfonde med fokus på at fremme social ansvarlighed, som giver danskerne mulighed for at prioritere sociale hensyn, når opsparede midler skal investeres.

EGEN FORRETNING

Finanssektoren stiller ikke kun bæredygtige mål og krav til virksomheder, som sektoren låner til eller investerer i. Den stiller også krav til sig selv om at fremme bæredygtighed i egen forretning. Selv om penge- og realkreditinstitutter ikke selv udleder meget CO₂, forsøger de at måle og reducere egen udledning af drivhusgasser. Både i 2020 og 2021 har reduktionen været hjulpet på vej af restriktioner og mere hjemmearbejde som følge af coronapandemien.

Samtidig arbejder mange institutter for at forbedre såvel sociale forhold i lokalsamfundet som socialt udsatte borgere i hele landet. På de indre linjer er flere medarbejdere blevet uddannet inden for forskellige aspekter af bæredygtighed – både for at forbedre styringen af risici som følge af f.eks. klimaforandringer og for at ruste medarbejdere til at gå i dialog med kunder om bæredygtige produkter.

Bæredygtighed i egen forretning styrkes

Finanssektorens egen udledning af CO₂ blev reduceret med **13%** i 2021

Finanssektoren står for en meget lille del af den samlede udledning af CO₂, men sektoren har alligevel fokus på at opføre og reducere eget energiforbrug. Det understreges af, at udledningen er faldet med 13,2 pct. fra 2020 til 2021.

Coronapandemien førte til periodevist udpræget hjemmearbejde og dermed et lave energi forbrug på arbejdspladsen. Hjem-

mearbejde er efterfølgende til en vis grad blevet permanent i store dele af finanssektoren. Det giver i sig selv et varigt fald i sektorens udledninger.

Samtidig skal det understreges, at der er betydelig usikkerhed knyttet til estimaterne. Det skyldes, at der løbende sker en udvikling i omfanget og kvaliteten af datagrundlaget

Finanssektorens CO₂-udledninger 2020 og 2021

	Scope 1	Scope 2	Scope 1 + 2	Scope 3*
2020**	5.147	31.747	36.894	5.350
2021	4.925	27.103	32.029	2.666
Ændring	-222	-4.643	-4.865	-2.694
Ændring, pct.	-4,3	-14,6	-13,2	-50,3

Estimat for CO₂-udledninger opgjort efter GHG-protokollens scope 1 og 2 [lokationsbaseret] for alle danske penge- og realkreditinstitutter samt Nordea Banks danske aktiviteter baseret på oplysninger fra de otte systemisk vigtige institutter samt Nordea Bank. Estimatet medregner også de til sektoren knyttede danske datacentraler.

* Scope 3 omfatter kun tjenesterejser i fly og medarbejdernes arbejdsmæssige kørsel i egne biler.

** Udledningerne for 2020 er genberegnet i forhold til bæredygtighedsredegørelsen for 2020 som følge af nye oplysninger og forbedret beregningsgrundlag, ligesom alle firmabiler og al kørsel indgår i scope 1 i denne opgørelse.

samt metodeændringer. Metodeændringerne følger bl.a. af dialog mellem Finans Danmark og medlemmerne med henblik på at kvalitetssikre samt få en stadig større overensstemmelse i opgørelsesmetoderne. Desuden anvendes der nu mere detaljerede emissionsfaktorer, og der er flere informationer om datacentralernes udledninger.

En række medlemmer – herunder Spar Nord, Sparekassen Sjælland-Fyn, Sparekassen Djursland og Sydbank – har gjort det lettere for medarbejdere og kunder at køre i el-/hybridbiler ved at opsætte el-ladestandere, og flere har også en firmabilpolitik med fokus på nul- og lavemissionsbiler. Energiforbruget i hovedsæderne dækkes også i stigende grad af vedvarende energi.

Finans Danmark har for første gang indsamlet oplysninger om de største medlemmers udledning fra tjenesterejser i fly og for medarbejdernes arbejdsmæssige kørsel i egen bil. De CO₂-udledninger er en del af de såkaldte scope 3-udledninger.¹³ Medlemmernes største scope 3-udledning er dog udledninger på udlån og investeringer, som kan opgøres ved at bruge Finans Danmarks model, jf. kapitlet 'Finanssektoren opgør og sætter reduktionsmål for udledning af CO₂ fra finansierede aktiviteter'. Medlemmernes udledning fra tjenesterejser i fly og arbejdsmæssig kørsel i egen bil er estimeret til 2.666 ton CO₂ i 2021, som er en halvering fra 2020. Udviklingen skyldes sandsynligvis i høj grad coronapandemiens følger, men også øget fokus på at begrænse flytransport til tjenesterejser.

Finanssektoren prioriterer også social bæredygtighed og god ledelse i egen forretning og i lokalområdet. Danske lokale pengeinstitutter har en lang tradition for at understøtte det lokale erhvervsliv og den generelle udvikling i nærområdet, hvorved de blandt andet også er med til at tiltrække ny aktivitet, nye borgere og give de unge lyst og mulighed for at blive i lokalområdet. Herudover yder de også en række sponsorater til kultur og fritidsaktiviteter, som er med til at styrke fællesskabet og foreningskulturen lokalt. I finanssektoren er der desuden taget initiativer til indsamlinger eller fælles indsatser for at fremme mange forskellige aspekter af bæredygtighed, der når bredere ud end det nære område. BankInvest samlede i 2021 ind til at bygge en skole i Kenya, mens Spar Nord iværksatte en landsdækkende havfaldindsamling i samarbejde med Søværnskommandoen.

Nogle penge- og realkreditinstitutter lægger vægt på sociale aspekter ved indkøb af udstyr og indgåelse af serviceaftaler. Det kan f.eks. være ved at indgå kontrakter med socioøkonomiske virksomheder, der hjælper borgere på kanten af jobmarkedet i arbejde.

I 2021 rettede mange penge- og realkreditinstitutter fokus på forskellige aspekter af kønsdiversitet. Det var både på at sikre bedre diversitet i ledelsen og på at reducere kønsforskelle i aflønning. Nogle tilskyndede desuden til ligelig fordeling mellem begge forældre, når medarbejdere tog barsels- og forældreorlov.

¹³ Scope 3-udledninger er alle indirekte udledninger, som stammer fra instituttets værdikæde bl.a. indkøb af varer og tjenester, tjenesterejser samt udlån og investeringer.

Nykredit, Spar Nord, Lollands Bank, FASTER Andelskasse, Sparekassen Nørre Nebel, Merkur Andelskasse og JN Data er gået sammen i et bindende fællesskab, som sikrer opførelsen af en ny solcellepark.

GrønlandsBANKEN har afsat en pct. af alle timer blandt ansatte til socialt og frivilligt engagement.

Jyske Bank har i de sidste ti år haft et partnerskab med FødevareBanken og siden 2015 været en del af Folkebevægelsen mod Ensomhed. Som en del af Danmark Spiser Sammen [Folkebevægelsen mod Ensomhed] har Jyske Bank i 2021 lavet flere fællesmiddage for udvalgte kunder med præsentation af bæredygtig investering kombineret med fokus på FødevareBankens arbejde med at sikre måltider til udsatte borgere og reducere madspild.

Arbejdernes Landsbank investerede i 2021 ca. 15 mio. kr. i Den Sociale Kapitalfond Effekt. Fonden investerer i Danmark direkte i serviceleverandører, hvor en resultatkontrakt med f.eks. en kommune, region eller stat bestemmer betalingen på baggrund af de opnåede positive sociale effekter i projektet.

Sparekassen Kronjylland genbruger it-udstyr i samarbejde med den sociale økonomiske virksomhed NordVirk, der køber og sælger brugt it-udstyr og tilbyder uddannelse og beskæftigelse for mennesker med autisme og andre udviklingsforstyrrelser.

Faster Andelskasse havde i 2021 fokus på rådgivning til flygtninge, som vil opstarte virksomhed.

Lollands Bank igangsatte i 2021 et ungdomsprojekt, som har til formål at knytte de yngre kunder i banken tættere til lokalsamfundet.

BankNordik fremmer kønsdiversitet ved at fokusere på ordvalg i stillingsannoncer for at appellere bredt, sikre at både mænd og kvinder skal være repræsenteret i slutpuljen af ansøgere til ledige stillinger og kontinuerligt have opmærksomhed på kønsfordelingen i afdelingerne, når stillinger skal besættes. Banken opgør lønforskelle på køn i egen forretning for at sikre en hensigtsmæssig udvikling på området og opmuntrer til, at barsel deles ligeligt mellem begge forældre, når medarbejdere tager barsel.

Sydbank har indført kønskvoter på flere af bankens lederuddannelser.

Lån & Spar arbejder på at udvikle et værktøj til at rekruttere ledere, hvor kandidaterne bliver anonymiserede, bl.a. ved at fjerne køn og alder fra ansøgningen, så der undgås bias i udvælgelsen. Det sker som led i en strategi om at opnå en kønsdiversitet på 60/40 pct. i lederstillinger.

Flere medarbejdere uddannes inden for bæredygtighed

8.000 medarbejdere har fået et bæredygtigt kompetenceløft

Medarbejderne spiller en afgørende rolle for, at bæredygtighed bliver en integreret del af dagligdagen. Det kræver nye kompetencer blandt de ansatte hos pengeinstitutter, real-kreditinstitutter og investeringsfonde. Og det gælder i hele virksomheden – fra topledelse til kunderådgivere til medarbejdere i risikostyrings- og kreditafdelinger.

Derfor har der også i 2021 været et særligt fokus i den finansielle sektor på at klæde medarbejderne på til en dagligdag, hvor bæredygtighed fylder mere og mere. Næsten 8.000 ud af ca. 40.000 medarbejdere har i løbet af 2021 fået et bæredygtigt kompetenceløft.

I 2021 er syv ud af ti medlemmer gået i gang med at uddanne medarbejderne inden for bæredygtighed via interne kurser, webinarer og e-learning. Hvor uddannelsesindsatsen i 2020 i høj grad havde fokus på investeringsrådgiverne, kom der i 2021 mere fokus på kompetenceløft til erhvervs- og privatrådgiverne, så de er bedre rustet til at gå i dialog om den bæredygtige omstilling med både

privatkunder og virksomhedsledere. I dag har mere end halvdelen af medlemmerne videreuddannet to ud af tre typer af rådgivere (erhvervs-, investerings- og privatrådgivere), og mere end en tredjedel er begyndt at videreudanne medarbejdere inden for alle typer af rådgivning og stabsfunktioner, herunder inden for risikostyring og kreditvurdering.

Ud over institutternes egne interne uddannelsesforløb blev der i 2021 også lanceret et nyt kursustilbud i regi af Finanskompetencepuljen til erhvervsrådgivere. Formålet med kurset er at ruste erhvervsrådgiverne til en dialog med de små og mellemstore virksomheder, som i de kommende år skal omstille sig til en mere bæredygtig produktion eller service. Kurset er baseret på et samarbejde mellem Finansforbundet, Finanssektorens Uddannelsescenter og Finanssektorens Arbejdsgiverforening, med opbakning fra Finans Danmark og Lokale Pengeinstitutter. De første evalueringer viser, at deltagernes viden er øget med 50-75 pct. og kompetencerne i forhold til at tale/sparre med kunderne om bæredygtighed med op mod 75-100 pct.

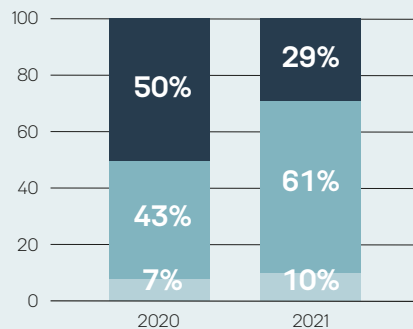
”

I 2021 blev der også lanceret et nyt kursustilbud i regi af Finanskompetencepuljen til erhvervsrådgivere.

Andel som har sikret yderligere uddannelse eller nye værktøjer til ansatte, der gør dem bedre i stand til at gå i dialog med kunder om bæredygtighed

■ Ja, og afventer samtidig fælles sektortiltag ■ Nej, og afventer sektortiltag

■ Ja

Der er også stigende fokus på uddannelse af bestyrelsesmedlemmer og topledelse i de finansielle virksomheder. Eksempelvis udbyder Copenhagen Business School et program om bestyrelsesarbejde i sustainable finance og ESG, ligesom bæredygtighed er blevet et fast element i de finansielle bestyrelsesuddannelser på Copenhagen Business School og Finanssektorens Uddannelsescenter. Finanssektorens Arbejdsgiverforening har desuden nedsat en arbejdsgruppe om bæredygtighedskompetencer, som i

løbet af 2021-22 sætter fokus på, hvordan vi mest hensigtsmæssigt integrerer bæredygtighedskompetencer i de ordinære uddannelser samt i efter- og videreuddannelserne.

Der er ingen tvivl om, at denne indsats vil fortsætte i 2022. En undersøgelse, som Finansforbundet har foretaget blandt deres medlemmer, viser, at mere end otte ud af ti oplever, at bæredygtighed kommer til at fylde mere. Deraf følger et behov for mere vejledning og uddannelse på området.

I **Middelfart Sparekasse** har alle rådgivere gennemført e-learning om bæredygtighed i forbindelse med certificering på investeringsområdet, så der sikres en grundviden på området.

Finanssektorens Uddannelsescenters online awareness modul 'Bæredygtighed i den finansielle sektor', som giver 20-30 minutters basal viden om bæredygtighed, er indtil videre blevet taget mere end 7.000 gange.

”

Næsten 8.000 ud af ca. 40.000 medarbejdere har i løbet af 2021 fået et bæredygtigt kompetenceløft.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Hverken ét institut eller ét land kan løse klodens udfordringer alene. Samarbejde på tværs af brancher og landegrænser er nødvendigt. Finans Danmark tilsluttede sig i 2019 FN's Principles for Responsible Banking (PRB) og Principles for Responsible Investment (PRI), som begge har til formål at integrere FN's verdensmål og Parisaftalens mål i penge- og realkreditinstitutters og investorers arbejde. Siden er mange internationale initiativer kommet til, hvor finansielle virksomheder på tværs af landegrænser og verdensdele er gået sammen om at bidrage til at løse globale miljømæssige og sociale udfordringer. Investering Danmark har som noget nyt valgt som brancheorganisation at tilslutte sig Net Zero Asset Manager-initiativet.

I EU er mange overordnede lovgivningsmæssige rammer rettet mod bæredygtig finans vedtaget og delvist trådt i kraft, og den finansielle sektor bruger mange kræfter i disse år på at operationalisere og implementere de mange nye regler. Vedtagelsen af en stor del af detailreguleringen udestår fortsat, og lovgivningen indebærer nogle steder risiko for forskellige fortolkninger. Klare rammer og ens spilleregler på tværs af lande i EU er vigtigt. Derfor ser den finansielle sektor frem til mere vejledning, som både ESMA og Finanstilsynet har meddelt, at de vil fokusere på i 2022.

Globale initiativer for at fremme bæredygtighed

Penge- og realkreditinstitutter har tilsluttet sig mange forskellige internationale initiativer. Et af dem er FN's Global Compact, som forpligter deltagerne til at drive deres forretning i overensstemmelse med ti principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøhensyn og anti-korruption. Også Principles for Responsible Banking er et internationalt initiativ fra 2019, hvor en række danske institutter var blandt de første underskrivere.

Flere forskellige net-zero initiativer blev i 2021 samlet i alliancen Glasgow Financial Alliance for Net Zero. Alliancen havde en

fremtrædende rolle på FN's klimatopmøde COP26 i Glasgow. Danske Bank og Nordea har tilsluttet sig Net Zero Banking Alliance, som også er en del af Glasgow Financial Alliance for Net Zero. De forpligter sig til, at deres aktiviteter opfylder kravet om netto-nuludledning i 2050.

Investering Danmark har som noget nyt valgt som brancheorganisation at tilslutte sig Net Zero Asset Manager-initiativet, som også er en del af Glasgow Financial Alliance for Net Zero. Som brancheorganisation forpligter Investering Danmark sig dermed til at støtte målsætningen om netto-nul

CO₂-udledning på investeringer i 2050 eller tidligere og til at opfordre medlemmer til at deltage i initiativet. Halvdelen af Investering Danmarks medlemmer havde i 2021 tilslut-

tet sig initiativet og dermed forpligtet sig til at fastsætte og offentliggøre mål og handlingsplaner for reduktionen af finansierede drivhusgasudledninger.

BankInvest, Danske Bank, Handelsbanken, Jyske Bank, Nordea, Nykredit og SEB har tilsluttet sig Net-zero Asset Manager-initiativet.

Nordea har tilsluttet sig Finance for Biodiversity Pledge, som arbejder for og forpligter sig til at beskytte og bevare biodiversitet via deres finansielle aktiviteter og investeringer.

Merkur Andelskasse har i 2021 tilsluttet sig Science based targets-initiativer, der rustet virksomheder til at fastsætte videnskabeligt baserede reduktionsmål for udledning af drivhusgasser.

GFANZ – Glasgow Financial Alliance for Net Zero

Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ) blev lanceret i april 2021 af Mark Carney, FN's særlige rådgiver for klimainitiativer og finanser, i samarbejde med bl.a. UNFCCC Climate Action Champions, Race to Zero-kampagnen og forandskabet for FN's COP26. klimatopmøde, som i 2021 fandt sted i Glasgow.

GFANZ samler net zero-finansieringsinitiativer på tværs af brancher i den finansielle sektor i én koalition. Medlemmerne af koitionen er mere end 450 finansielle virksomheder i 45 lande, der er ansvarlige for aktiver for over 130 billioner USD. Koitionen arbejder for at udvide, uddybe og øge reduktionsmål og ambitioner på tværs af det finansielle system og at tydeliggøre den finansielle sektors forpligtelse til at støtte virksomheder og

lande med at nå målene i Paris-aftalen. Desuden arbejder koitionen for at dele viden om at fremme målet om nettonul-udledning. Alle medlemmer af alliancen forpligter sig til at fremlægge handlingsplaner og mål for reduktionen - også på kort sigt - og at sikre transparens om resultater.

Finansielle institutioner kan tilslutte sig GFANZ ved at tilslutte sig et af de sektor-specifikke initiativer, som omfatter Net-Zero Banking Alliance, Net Zero Asset Managers-initiativet, Net-Zero Asset Owner Alliance, Paris Aligned Investment Initiative, Net-Zero Insurance Alliance, Net Zero Financial Service Providers Alliance eller Net Zero Investment Consultants Initiative.

EU – meget søsat, mere i vente

Finans Danmark har i 2021 fortsat haft fokus på aktivt at understøtte en ambitiøs grøn dagsorden i EU, hvor langt størstedelen af reguleringen rettet mod bæredygtig finans er forankret. Flere af initiativerne i EU-Kommissionens ambitiøse handlingsplan for bæredygtig finansiering fra 2018 er allerede blevet til konkret lovgivning, som er under implementering. Det gælder eksempelvis Taksonomien, som klassificerer, hvilke økonomiske aktiviteter der betragtes som grønne, samt regler om bæredygtighedsrelaterede oplysninger fra den finansielle sektor. Der er dog fortsat behov for at færdiggøre de grundlæggende rammer for bæredygtig finans – og kommissionens 'Strategi for finansiering af omstillingen til en bæredygtig økonomi' i 2021 var et godt skridt i den rigtige retning.

Der arbejdes lige nu i mange parallelle spor, og det er derfor vigtigt, at der sikres sammenhæng mellem de initiativer, som allerede enten er vedtaget, fremsat eller vil blive fremsat i de kommende år. En effektiv og sammenhængende regulering er nødvendig – både for den finansielle sektor og virksomhederne, der berøres af lovgivningen, men også for at den grønne omstilling lykkes.

Implementering under usikkerhed

Mens de overordnede lovgivningsmæssige rammer rettet mod bæredygtig finans er vedtaget og delvist trådt i kraft, udestår vedtagelsen af en stor del af detailreguleringen fortsat. Det gælder både for taksoni- forordningen og oplysningsforpligtelserne om bæredygtighed. Allerede nu skal finanssek-

”

Finans Danmark har i 2021 fortsat haft fokus på aktivt at understøtte en ambitiøs grøn dagsorden i EU.

toren bl.a. oplyse, hvordan de tager højde for bæredygtighedsrisici i investeringsbeslutningsprocesserne, ligesom større penge- og realkreditinstitutter skal oplyse, i hvilket omfang deres udlån mv. er til virksomheder, som har aktiviteter i sektorer, der er omfattet af taksonomiforordningen, hvor kun en del af detailreguleringen er vedtaget. Også regler for bæredygtighedspræferencer som en obligatorisk del af kunderådgivningen træder i kraft i 2022. Samtidig udestår detailreguleringen, som fastlægger, hvordan og hvad der skal oplyses samt retningslinjer for fortolkning af den nye lovgivning.

Finans Danmarks medlemmer bruger mange kræfter på at operationalisere og implementere de nye regler. I 2021 har det derfor været et vigtigt fokusområde for Finans Danmark at understøtte medlemmerne i den proces. Det vil det fortsat være i 2022.

EU's lovgivning om bæredygtig finans indebærer risiko for forskellige fortolkninger

på væsentlige områder. Finanstilsynet har meddelt, at de i 2022 vil have fokus på mere vejledning om, hvordan reglerne bør forstås. Den afklaring er vigtig for Finans Danmarks medlemmer, da klare rammer, ens spilleregler og proportionalitet i EU er centralt for hele den finansielle sektor. Finans Danmark ser frem til at bidrage aktivt og konstruktivt i processen og dialogen.

Den grønne taksonomi færdiggøres

Taksonomiens regler for, hvornår en økonomisk aktivitet kan betragtes som bæredygtig, måles op imod seks miljømål. Detailreguleringen er alene trådt i kraft for to ud af seks miljømål: Bidrag til bekæmpelse af klimaforandringerne og klimatilpasning.

I 2022 forventes EU-Kommissionen at fremlægge forslag til klassificering af grønne økonomiske aktiviteter for de resterende fire miljømål: Havmiljø og vandressourcer, cirkulær økonomi, forureningsforebyggelse og

”
Pålidelige bæredygtighedsdata udgør et vigtigt fundament for den grønne omstilling. Det er vigtigt, at både virksomheder og pengeinstitutter kan oplyse om graden af bæredygtighed i deres produkter og investeringer.

kontrol samt beskyttelse og genopretning af biodiversitet. Finans Danmark har fulgt tæt med i arbejdet i den såkaldte Sustainable Finance Platform, som danner grundlaget for EU-Kommissionens forslag, og ser frem til, at den fulde grønne taksonomi kan tages i anvendelse.

Bæredygtighedsdata

Pålidelige bæredygtighedsdata udgør et vigtigt fundament for den grønne omstilling. Det er vigtigt, at både virksomheder og pengeinstitutter kan oplyse om graden af bæredygtighed i deres produkter og investeringer. I de igangværende forhandlinger imellem Europa-Parlamentet og Rådet om bæredygtighedsrapportering fra (primært) ikke-finansielle virksomheder arbejder Finans Danmark aktivt for, at de nye rapporteringsforpligtelser fremover skal gælde for flere virksomheder i EU. Samtidigt er det vigtigt, at det sker under hensyn til proportionalitet, herunder også i forhold til mindre institutter, og at reglerne implementeres rettidigt, så

øvrige regulering af den finansielle sektor kan overholdes, eller at der tages hensyn hertil i denne øvrige lovgivning. Endelig prioriterer finanssektoren, at data bliver standardiserede, digitaliserede og maskinlæsbare.

Også i forhold til tilgængelighed af data ses en positiv udvikling med EU-Kommissionens forslag om etablering af en fælleseuropæisk database for virksomhedsoplysninger, herunder bæredygtighedsoplysninger. Data-basen vil give investorer, långivere og andre brugere nemmere adgang til digitale bæredygtighedsdata og vil kunne styrke virksomhedernes muligheder for at tiltrække kapital. Finans Danmark vil i forhandlingsprocessen imellem Europa-Parlamentet og Rådet skubbe på for, at bæredygtighedsdata prioriteres som nogle af de første data, der bliver tilgængelige i databasen.

Grønne standarder og miljømærker

Udvikling af grønne standarder og labels skaber større gennemsigtighed og mu-

liggør tilrettelæggelsen af markedsdeltageres investeringsstrategier, så de understøtter den grønne omstilling. I den optik er EU-Kommissionens forslag om en grøn standard for obligationer, som blev lanceret i juli 2021, et positivt skridt. I den igangværende forhandlingsproces mellem Rådet og Europa-Parlamentet er det derfor vigtigt at sikre en frivillig standard, der optages i markedet og som også er anvendelig på det danske realkreditmarked.

Finans Danmark støtter også udvidelsen af EU-miljømærket til at omfatte finansielle produkter, som forventes at træde i kraft i 2022. Det vil give detailinvestorer et troværdigt, pålideligt og bredt anerkendt mærke for finansielle produkter i detailledet.

Mere i vente

Der er endnu ikke fuldt overblik over, hvilke konkrete konsekvenser Ruslands invasion af Ukraine har på EU's lovprogram, men fokus på den grønne omstilling forventes at øges. EU-Kommissionen har således allerede udstykket en retning for, hvordan EU kan blive uafhængig af russisk gas inden 2030 i meddelelsen RePowerEU. På kort sigt vil der i høj grad være tale om diversificering af gasforsyningen til EU, mens en hurtigere reduktion af afhængigheden af fossile brændsler skal findes ved at øge ambitionerne vedrørende energieffektivitet, accelerere produktionen af vedvarende energi og afhjælpe infrastrukturflaskehalse i elnettet. Kommissionen foreslår, at de i samarbejde med medlemslandene identificerer de konkrete projekter og reformer, som vil være nødvendige, og udformer en RePowerEU-plan inden sommer 2022. På baggrund heraf vurderes finansielle

ringsbehovene, hvor også privat finansiering skal i spil for at nå målet. Efterhånden som handlingsplaner og tiltag konkretiseres vil Finans Danmark og vores medlemmer arbejde konstruktivt med for at sætte ekstra skub i den grønne omstilling.

Det er også fortsat forventningen, at EUs lovgivningsmaskine vil fortsætte med at udarbejde den detailregulering, der skal udfylde den allerede vedtagne lovgivning samtidig med, at nye tiltag på den bæredygtige dagsorden er under forhandling. Flere nye initiativer forventes dog fortsat at blive drøftet. I 2021 har der bl.a. været stort fokus på behovet for at udvide taksonomien, og EU-Kommissionen er blevet anbefalet at udvide taksonomien til også at omfatte sociale forhold samt sætte mere fokus på aktiviteter, der understøtter omstillingen væk fra ikke-bæredygtige aktiviteter.

Finans Danmark støtter det bredere fokus på den bæredygtige omstilling. For det er vigtigt, at den grønne omstilling gennemføres på en social ansvarlig måde, ligesom omstillingen ikke alene sker ved at investere i og yde lån til virksomheder, der allerede er grønne. Det er lige så vigtigt, at vi igennem investeringer og aktivt ejerskab skubber virksomhederne i en mere bæredygtig retning, og at vi yder lån til dem, der har et ønske og en konkret plan for at omlægge deres aktiviteter. Derfor støtter Finans Danmark en udvidelse af taksonomien, så vi får en stærkere social dimension i taksonomien og en fælles målestok, som kan understøtte virksomheder i transition.

EU har også stigende fokus på, at finanssektoren tager højde for ESG-risici. Det skyl-

”

Finans Danmark vil fortsætte med at spille konstruktivt ind i den bæredygtige dagsorden på europæisk plan. Både med konkret input til de kommende lovgivningsinitiativer, men også ved at bidrage til den politiske dialog.

des bl.a., at mange – især forurenende virksomheder – vil skulle foretage en omstilling for at være konkurrencedygtig på lang sigt. Finanssektoren kan bidrage til den omstilling under hensyntagen til risikoen på den enkelte kunde.

Vi ser flere udfordringer med de eksisterende ESG-ratings, som hver især har deres – ofte uigennemskuelige – metode til at vurdere virksomhedernes bæredygtighedsindsats. I en analyse, som EU-Kommissionen tidligere har lavet, peges der blandt andet på, at der er lav gennemsigtighed og lav sammenlignelighed i ESG-ratings. Det er der

behov for at få rettet op på. I EU-Kommissionens strategi for bæredygtig finans lægges der op til yderligere analyser af ESG-ratings – et arbejde Finans Danmark bidrager til med anbefalinger og viden.

Finans Danmark vil fortsætte med at spille konstruktivt ind i den bæredygtige dagsorden på europæisk plan. Både med konkret input til de kommende lovgivningsinitiativer, men også ved at bidrage til den politiske dialog om behov for nye initiativer, justeringer af vedtaget lovgivning og sammenhængen på tværs samt ikke mindst den fremtidige retning for bæredygtig finansiering i Europa.

”

I 2022 vil finanssektoren inddrage bæredygtighed i endnu højere grad i dialogen med kunder, så flere kunder får mulighed for at træffe mere klimavenlige beslutninger.

Bæredygtig finans i 2022 og videre frem

Bæredygtighedsredegørelsen for 2021 viser, at finanssektoren er nået langt i arbejdet med at fremme den bæredygtige omstilling – men vi er ikke i mål, og vi arbejder videre. Vi fortsætter i 2022 og videre frem med at gøre vores til, at både danskere og det danske erhvervsliv kan vælge løsninger og produkter, som bidrager til et grønnere og mere bæredygtigt samfund.

I 2022 vil finanssektoren inddrage bæredygtighed i endnu højere grad i dialogen med kunder, så flere kunder – både private og erhvervsdrivende – får mulighed for at træffe mere klimavenlige beslutninger. Fra august 2022 træder nye EU-regler i kraft. Dermed bliver det en integreret del af en samtale i banken om investeringer at adressere bæredygtigheds-præferencer. Sektoren vil udanne endnu flere rådgivere i bæredygtighed, så flere privat- og erhvervs-kunder får en god og grundig vejledning.

Finanssektoren vil også fortsætte arbejdet med at sikre ensartet information om bæredygtighed og gennemsigtighed om de ud-

budte produkter. Sektoren vil videreudvikle måling af klimaaftryk fra de aktiviteter, som vi finansierer. Og i institutterne vil der blive lavet handleplaner for reduktionen af klimaaftrykket og blive fulgt op på dem. Finanssektoren vil også fortsat arbejde med de virksomheder, som den finansierer via udlån og investeringer, for at hjælpe dem i en bæredygtig retning. I engagementet med virksomhederne

”

Som sektor ser vi frem til, at EU i 2022 videreudvikler målestokken for, hvornår økonomiske aktiviteter bidrager til at fremme bæredygtighed både miljømæssigt og socialt.

vil der både blive lagt vægt på forbedringer af klima, sociale forhold og god selskabsledelse. For alle parametre er væsentlige.

Som sektor ser vi frem til, at EU i 2022 videreudvikler målestokken for, hvornår økonomiske aktiviteter bidrager til at fremme bæredygtighed både miljømæssigt og socialt. En fælles målestok er vigtig for at skabe ensartet information i EU. Men investeringer er globale. Som finanssektor ønsker vi globalt harmoniserede data og lovgivning om bæredygtighed for at skabe ensartede spileregler på tværs af alle lande og sikre størst

mulig transparens – til glæde for både investorer, institutter og kunder.

Finansielle virksomheder har brug for flere bæredygtighedsoplysninger om de virksomheder, vi investerer i og låner til, for at kunne træffe bæredygtige valg, gå i dialog og måle fremskridt. Og vi har brug for mere vejledning om, hvordan regler om bæredygtighed skal forstås og implementeres, da der i dag er risiko for forskellige fortolkninger. Vi ved, at bedre data til at måle bæredygtighed og flere regler og mere vejledning fra myndigheder om bæredygtig finans er i vente. Men

selv om alt langt fra er på plads, vil vi gøre vores for at accelerere den bæredygtige omstilling af samfundet.

Ruslands invasion af Ukraine og de stigende energipriser gør behovet for den bæredygtige omstilling mere aktuel end nogen sinde. Den geopolitiske krise er i høj grad også en energipolitisk krise, som tydeliggør Europas afhængighed af russiske olie- og gasforsyninger. Behovet for transition mod de vedvarende energikilder og energieffektivisering er kommet endnu højere på dagsordenen og vil uden tvivl være et vigtigt fokus i 2022 og

fremefter. Ikke mindst, fordi det vil berøre os alle – fra den enkelte boligejer til de danske virksomheder.

Finans Danmark ser frem til et fortsat godt samarbejde på tværs af virksomheder, organisationer, sektorer og politiske partier om at fremme det fælles mål om et bæredygtigt samfund.

Tidslinje for bæredygtige aktiviteter

Marts

Webinar med Energistyrelsen for at klæde bankrådgivere bedre på at tage en dialog med kunderne om energireovering

Maj

Investering Danmark årsmøde med temaet 'Værdiskabelse og bæredygtighed går hånd i hånd'

Januar

Webinar om en social taksonomi og tekniske kriterier for taksonomiens miljømål

April

Nordic Sustainable Talks: 'Towards Standardization of Sustainability Reporting'

2021

januar

marts

maj

Februar

Nordic Sustainable Talks: 'Next Steps to Accelerate Sustainable Finance'

April

Offentliggørelse af Bæredygtighedsredegørelse for 2020

Marts

Anbefalinger til Grønt Erhvervsforum om fælles metode til opgørelse af CO₂

Maj

Nordic Sustainable Talks 'The Social Dimension of Sustainable Finance'

Juli

Nordic Sustainable Talks: om 'Climate Risk and Financial Stability'

Oktober

Sektorkøreplan for klimapartnerskabet for finanssektoren

Januar

Webinar for erhvervsrådgivere om virksomheders muligheder for at få tilskud fra Erhvervspuljen

December

Opdatering af CO₂-model

Januar

webinar om SEGES' ESG-værktøj

Marts

Webinar om en social taksonomi

juli

oktober

2022

marts

September

Webinar om en social taksonomi og tekniske kriterier for taksonomiens miljømål

Juni

Webinar om en social taksonomi og tekniske kriterier for taksonomiens miljømål

Marts

Pengeuge om blandt andet grønne investeringer

Marts

Offentliggørelse af Bæredygtighedsredegørelse for 2021

November

Klimamål resultater præsenteres på Climate Investment Summit i samarbejde med bl.a. Klima-, energi og Forsyningsministeriet

APPENDIX

Opgørelse af penge- og realkreditinstitutternes finansiering af klimavenlige aktiviteter

Opgørelsen af penge- og realkreditinstitutternes finansiering af klimavenlige aktiviteter viser den bedst mulige vurdering ud fra tilgængelige data og målemetoder. Opgørelsen påvirkes løbende af bedre data og målemetoder, og kriterierne for klimavenlige aktiviteter kan også ændres fremadrettet og dermed påvirke opgørelsen.

Aktivitet	Mia. kr.
Udlån til grønne ejendomme	476
Udlån til nul- og lavemissionsbiler	5
Øvrige grønne aktiviteter	67
I alt	548

Opgørelsen af finansiering af grønne ejendomme tager udgangspunkt i EU's klassifikation af bæredygtige ejendomme. Udlån til

grønne ejendomme dækker over penge- og realkreditinstitutternes udlån til ejendomme med energimærke A, inkl. private boliger opført efter 2010, samt ejendomme med energimærke B, inkl. private boliger opført efter 2008 og til og med 2010. Det lægges til grund, at private boliger opført efter 2010 ifølge bygningsreglementet som minimum har energimærke A, og private boliger opført mellem 2008 og til og med 2010 som minimum har energimærke B. Det er antagelsen, at disse ejendomme overholder EU's klassifikation af bæredygtige ejendomme. Hertil kommer også udlån til grønne ejendomme i udlandet.

Udlånet til finansiering af øvrige grønne aktiviteter dækker bl.a. over udlån til solceller, vindmøller, forsyning, anlæg til genbrug og elbusser.

Udlån til nul- og lavemissionsbiler omfatter både udlån og leasing til private og erhverv af el- og hybridbiler, som i den grønne vejtransportaftale fra december 2020¹⁴ betegnes som grønne biler.

¹⁴ www.fm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2020/december/groen-vejtransportaftale-massiv-co2-reduktion-og-ambition-om-1-mio-groenne-biler-i-2030

Amaliegade 7 · 1256 København K

Tlf.: 3370 1000 · E-mail: mail@finansdanmark.dk

Marts 2022